

Wandelroute Pr8ige Heuvelrug Oost

Een rondwandeling van IVN Veenendaal-Rhenen

Vanaf de zandgroeve Kwinteloijen wandelt u via de Plantage Willem III en restaurant Residence Rhenen weer terug naar Kwinteloijen.

Startpunt

Parkeerplaats Kwinteloijen, Oude Veensegrindweg 3911 TA Rhenen. Bereikbaar per fiets of auto.

Alternatief startpunt

Restaurant Residence, Rhenen, Veenendaalsestraatweg 50, 3921 EC Rhenen.

Bereikbaar met buslijn 50 van Syntus. Direct bij restaurant Residence Rhenen vindt u de bushalte Koetshuis, Residence Rhenen.

Zie blz. 6 bij punt 9 (kader).

Afstand

De hele route is ca. 9 km lang.

Samenvatting

De rondwandeling voert over onverharde paden door een gevarieerd, heuvelachtig bosgebied, een mooi smeltwaterdal, de steile randen van de voormalige afgraving Kwinteloijen en over de voormalige (tabaks)plantage Willem III met grote grazers en grafheuvels. Ook passeert u aan beide kanten van de Heuvelrug een aantal mooie uitzichtpunten, gericht op de Gelderse Vallei en de Betuwe.

Kaartje

Op de laatste pagina van deze beschrijving bevindt zich een kaartje. Hierop staan nummers die verwijzen naar de extra informatie in de routebeschrijving.

GPX-route

De routes zijn ook op uw smartphone te volgen. Gebruik hiervoor de IVN route app. De app is gratis te downloaden in Google Playstore of Apple Store. Met deze app hebt u meer dan 450 wandelingen en fietsroutes én een digitale natuurgids op zak.

Na downloaden zijn de routes offline te volgen.

Informatie

- Uw hond mag op een groot deel van de wandeling niet mee.
- Op de Remmerdense heide en Plantage Willem III lopen runderen, paarden en damherten.
- Controleer uzelf na de wandeling op teken.
- U volgt de routes op eigen risico.

Verzoek

We stellen het erg op prijs indien u opmerkingen over de route wilt sturen naar natuurpaden@ivnveenendaal-rhenen.nl.

IVN wenst u een prettige wandeling

Legenda

RA = rechtsaf LA = linksaf
RI = richting RD = rechtdoor

Combineren van twee wandelingen

U kunt er ook voor kiezen deze wandelroute te combineren met de wandelroute Pr8ige Heuvelrug West. De totale lengte komt daarmee op ca. 18 km. De overgang van de ene wandelroute naar de andere zal in het volgende kader (na punt 9) worden aangegeven.

1. Zandafgraving Kwintelooijen

Kwintelooijen is als het ware een flinke hap zand (een paar miljoen kuub) uit de Utrechtse Heuvelrug. Tot 1989 is hier ca. 40 jaar zand gewonnen. Sinds 1 januari 2018 beheren de gemeenten Rhenen en Veenendaal Kwintelooijen als natuur en recreatiegebied.

Er zijn hier archeologische vondsten gedaan, daterend uit ca. 180.000 jaar geleden. Zo zijn er fossielen van de mammoet, sabeltandtijger en steppewisent gevonden, maar ook gereedschap zoals vuurstenen vuistbijlen.

Dankzij de hoogteverschillen, de verschillen in oriëntatie op zon en wind en de variatie in bodemgesteldheid van nat naar droog, van zuur naar basisch, van zanderig naar leemrijk, is er sprake van een grote variatie van plantengroei. Wel 1555 verschillende soorten zijn er waargenomen, waarvan er 70 op de rode lijst staan.

De grazers in Kwintelooijen zijn Herefords, een runderras met een vriendelijk en rustig karakter, dat probleemloos zomer en winter buiten kan blijven.

- *Loop vanaf de parkeerplaats naar links (in zuidelijke richting), over de half verharde weg, tussen de grasvelden door.*
- *Ga het eerste steile pad links op, boven bij een kruising RD. Volg dit pad bovenlangs om de zandgroeve heen. Aan uw rechterhand ziet u de motorcrossbanen.*

2. Motorcrosscircuit

De open zandvlakten die hierdoor ontstaan zijn ideaal voor de zandhagedis en het zeldzame plantje de grondster.

- *Negeer zijpaden en houdt de groeve en het hek al klimmend aan uw rechterhand. Boven gekomen en na een bocht naar rechts bereikt u een uitzichtspunt.*

3. Trekvogeltelpunt

U heeft hier een prachtig uitzicht over de Gelderse Vallei. Links voor u ziet u Veenendaal liggen en meer naar rechts Ede. Bij helder weer ziet u ook de windmolens aan de A30. De ligging van deze plek leent zich in het najaar goed voor het tellen van trekvogels die vanuit het noorden zuidwaarts vliegen.

- *Vervolg het bredere pad boven langs de zandgroeve.*
- *Sla aan het einde bij de T-splitsing LA een brede beukenlaan in.*

4. Grafheuvel op Buurtsche Berg en beukenlanen

U loopt nu op de Buurtsche berg, met 60 m N.A.P. een van de hoogste punten van de heuvelrug. U passeert een grafheuvel (rechts van het pad). Op de Utrechtse Heuvelrug bevinden zich talrijke grafheuvels. Deze dateren uit de tijd dat de eerste landbouwers zich in Nederland settelden, ca. 5000 jaar geleden.

Beukenlanen zijn kenmerkend voor de Utrechtse Heuvelrug en dateren uit de 19^e en 20^e eeuw. Vooral lanen met rode beuken waren een teken van welvaart en dus een statussymbool.

- *U loopt verder tot aan de kruising met een asfaltweg.*
- *Steek de asfaltweg (Defensieweg) over en passeer een klaphek. **NB: Honden hierna niet toegestaan!***
- *Houdt bij de splitsing schuin rechts aan.*
- *Einde pad RA. Ongeveer 300 m voorbij een klaphek neemt u het eerste brede pad links. Vervolg het dalende pad voorbij de poel.*
- *U loopt nu verder omlaag door een smeltwaterdal.*

5. Smeltwaterdal

De smeltwaterdalen op de Utrechtse Heuvelrug zijn ontstaan ca. 130.000 tot 12.000 jaar geleden tijdens en na de twee laatste ijstijden. Het smeltwaterdal waarin u nu loopt is in 2000 door de Provincie uitgeroepen tot aardkundig monument.

Voorbij een houtwal met eiken komt u op een grote vlakte. Dit is de voormalig tabaksplantage Willem III. Deze houtwal deed voorheen dienst als windsingel voor de tabaksplantage.

6. Tabaksplantage Willem III

De familie Ruys stichtte in 1853 tabaksplantage Willem III. Het landschap bij Amerongen en Elst werd in die tijd bepaald door de tabaksteelt. De tabaksschuur, die u links in de verte ziet staan, herinnert nog aan de tijd dat hierin de tabaksbladeren te drogen werden gehangen.

Aan de tabaksteelt kwam begin twintigste eeuw een einde. Sinds 1995 is dit gebied in handen van het Utrechts Landschap. Het beheer is erop gericht om open landschap te behouden.

Indrukwekkende galloways, damherten, reeën en konikpaarden begrazen het schrale gebied. Door de begrazing wordt het dichtgroeien van het terrein voorkomen.

Vooraf in de zomer is hier de gekleurde kruidenrijkdom te bewonderen. Op de zandige bodem groeien soorten als gewoon duizendblad, sint-jacobskruid, hazenpootje, oranje havikskruid, wilde marjolein, vlasbekje, sint-janskruid en zandblauwtje. Maar ook zeldzame planten, zoals stekelbrem, dwergviltkruid, bosdroogbloem, blauwe bremraap en warkruid krijgen nu weer volop kansen. Veel insecten zoals wilde bijen, zweefvliegen en vlinders voeden zich met de nectar van deze kruiden. In dit gebied komen vogelsoorten voor als roodborsttapuit, gekraagde roodstaart en boomleeuwerik.

Galloways

- Aan het eind van het dal passeert u een rij eiken. U wandelt RD tot de volgende rij bomen.
- Onmiddellijk na deze bomenrij slaat u RA en houdt u de eiken aan uw rechterhand.
- Einde pad rechts omhoog, het brede graspad blijven volgen.
- U blijft dit pad al stijgend volgen tot de grafheuvels.

7. Grafheuvels

De rijen eiken waar u langsloopt, diende ten tijde van de tabaksplantage als windsingel. Aan weerszijden ziet u veel bremstruiken, vliegdennen, meidoorns, st. janskruid en bramenstruiken.

U ziet na een poosje bij een T-splitsing links drie grafheuvels liggen. Zie beschrijving op het paaltje aan uw linkerhand. Op de hele Utrechtse Heuvelrug zijn honderden grafheuvels bekend, maar het merendeel is helaas in vroegere tijden leeggeroofd of beschadigd.

- Laat de grafheuvels links liggen en vervolg het pad (zie wijsvinger op paaltje) met aan uw rechterhand een met gras overwoekerd heideveld.

Bovengekomen kunt u van het uitzicht over de Remmerdense heide en de Betuwe genieten.

- Aan het einde van het heideveld, vóór een hek en afrastering, RA een pad in met vooral tamme kastanjabomen.
- Volg de afrastering aan uw linkerhand ongeveer 300 m.
- Ga even verder LA door een klaphek en wandel door een bos met vooral lariksbomen.

8. Lariksbos

De lariks verliest in het winterseizoen zijn naalden. In de lente verschijnen weer toefjes frisgroene naalden.

- Steek na een volgend klaphek de asfaltweg (Defensieweg) schuin naar links over.
- Wandel een smal paadje in met voornamelijk fijnsparren en een rood-wit merkteken op een paaltje.
- Ga bij eerste kruising LA een breed pad met (rode) beuken in.
- Na een S-slingering in het pad slaat u op de kruising RA een smal paadje in, tussen hoge naaldbomen door. Dit paadje wordt al snel breder.
- Eerste kruising RD.
- Op een viersprong LA. Het lariksbos ligt nu aan uw linkerhand.
- Op een kruising met een brede laan en aan weerszijden een dubbele rij beuken, gaat u RD. Negeer eerste pad rechts.
- Op een T-splitsing RA.
- Aan het einde van dit pad ligt het hekwerk van restaurant Residence Rhenen voor u.

de lariks: boomsilhouet, takje en kegel

9. Restaurant Residence Rhenen

- Voor een pauze bij Restaurant Residence Rhenen wandelt u via een toegangshekje RD.
- Om deze route te vervolgen, sla dan vóór het toegangshekje RA.

Indien u tevens ook de Pr8tige Heuvelrug West-route wilt lopen, wandel dan via de asfaltweg naar de Provinciale weg en steek deze over. Volg de brede beukenlaan tot aan een vijfsprong (ca. 500 m). Sla RA een brede laan met jonge beuken in. Op dit punt komt u dan op de Pr8tige Heuvelrug West-route. Lees verder vanaf punt 13 van de beschrijving.

Deze route eindigt voor u weer op de vijfsprong bij punt 13. Via de Verbindingsweg keert u weer terug richting Restaurant Residence Rhenen (kaartje punt 9).

Wandel de verharde oprijlaan in en ga even verder RA door een houten hekje. Sla gelijk weer LA (Galgenweg) en vervolg de beschrijving hieronder.

- Volg dit brede pad (Galgenweg), met een hek aan uw linkerhand, tot het na enige daling weer licht begint op te lopen.
- Neem het stijgende pad rechts, met aan beide zijden Amerikaanse eiken.
- Het pad buigt eerst naar links, negeer alle zijpaden en wandel flink door tot het einde.
- Op de volgende kruising RD. Het pad loopt nog steeds omhoog.
- Aan het eind van het pad LA.
- Aan het eind buigt u scherp RA tot u bij een lange trap komt.

Blad Amerikaanse eik

10. Zandgroeve Kwinteloijen

U kunt hier even op een bankje genieten van het mooie uitzicht over Kwinteloijen en de Gelderse Vallei. Ca. 10-15 m links van de trap ziet u een erosiegroeve, ontstaan doordat de voorheen kale helling bloot stond aan weer en wind. Hier groeit bijzondere flora, onder andere de kleine tijm en elders zeldzame, maar hier talrijke duizendguldenkruid. Zonder het werk van grote grazers zoals Galloways of Schotse Hooglanders en/of menselijk beheer groeien de hellingen steeds dicht, vooral door 'opslag' van berken.

- Ga door het klaphek en volg de trap naar beneden.
- Buig onderaan de trap RA.

11. Heuvel met nog zichtbare opbouw van de stuwwal

Beneden, links van de trap, groeien op wat vochtige delen van het grasveld o.a. de rietorchis en gevlekte orchis.

Voor u ziet u een heuvel die tijdens de zandwinning is blijven liggen. Het zand bevatte te veel leem en was daardoor niet goed bruikbaar. Hoewel de erosie van dit 'geologisch monument' door het ravotten van kinderen in een versneld tempo plaats vindt, kunt u aan de kleurverschillen van de helling nog wel de gelaagde opbouw van de stuwwal zien, bestaande uit leem, zand en grind. Aan de voet van dit geologisch monument vindt door erosie nog steeds een actieve afzetting van zand en leem plaats.

- Na 100 m bij de picknicktafel LA. Volg het pad om de berg heen.
- U slaat RA over de voetbrug en na de brug onmiddellijk weer RA.
- Na ongeveer 30 m links aanhouden.
- Dit pad volgen tot het einde op een T-splitsing. Hier slaat u RA en wandelt u door een klaphek.
- U bereikt de grote grascirkel en de parkeerplaats
- Indien het pad na de brug te drassig is, ga dan terug naar het bruggetje, steek deze over en sla dan onmiddellijk RA. U bereikt een breed pad waar u opnieuw RA slaat. Volg dit pad tot de parkeerplaats. Zie ook het kaartje (alternatief stukje / stippelroute).

Indien u de route vanaf restaurant Residence Rhenen hebt gelopen (alternatief startpunt), volg dan de routebeschrijving verder vanaf punt 1.

12. Vennengebied

De plassen bieden dankzij de kwaliteit van het water (deels kwelwater, deels afvoer van regenwater van de Heuvelrug) een goed leefgebied voor amfibieën en libellen.

Kwinteloijen is door zijn openheid en begrenzing door bosranden een goed leefgebied voor diverse vlinders en vogels. U kunt hier onder andere de buizerd en havik zien, maar ook de groene specht,

geelgors, boomleeuwrik en roodborsttapuit. Deze openheid is mede te danken aan het onderhoud door vrijwilligers van de Werkgroep Milieu Rhenen en de werkgroep NatuurWerkt! van IVN Veenendaal-Rhenen.

In dit vennengebied treft u meerdere soorten wilgen aan en zowel de witte als de zwarte els. Verder groeien er vooral (ratel)populieren

We hopen dat u een fijne wandeling heeft gehad.

IVN Veenendaal-Rhenen heeft de volgende wandel- en fietsroutes beschikbaar:

Wandelroutes	Fietsroutes
<ul style="list-style-type: none">• Egelmeer• Elsterberg• Grebbeberg• Langs Utrechtse spoor en dansende bomen• Pr8ige Heuvelrug Oost• Pr8ige Heuvelrug West• Prattenburg	<ul style="list-style-type: none">• Fietsen door bos en Binnenveld• Fietsen langs forten• Fietsen over Rug en Rijn• Fietsen langs grote graanmolens en groene grenzen

Deze routes vindt u op:

<https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen>.

Hier kunt u de routebeschrijvingen en de gpx-routes downloaden.

IVN (Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid) is een landelijke natuur- en milieuvereniging die werkt aan een duurzame samenleving.

Routekaart Wandelroute Pr8ige Heuvelrug Oost

De nummering verwijst naar de informatie in de tekst